

РЕШЕНИЕ

№ 75

гр. Благоевград, 12.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – БЛАГОЕВГРАД, ПЪРВИ ВЪЗЗИВЕН
ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ**, в публично заседание на двадесет и трети януари
през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Лилия Масева

Членове: Анета Илинска

Крум Динев

при участието на секретаря Здравка Янева
като разгледа докладваното от Крум Динев Въззивно гражданско дело №
20231200500767 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 и следващите от ГПК и е образувано по въззивна жалба на “Банка ДСК” АД, ЕИК: *, със седалище и адрес на управление в град С., ул. “М.” № *, представлявано от Д. Д. А., в качеството на правопреемник на “Сосиете Женерал Експресбанк” АД, срещу Решение № 900107/15.05.2023 г. по гр. д. № 87/2021 г. по описа на Районен съд - Благоевград, с което е отхвърлен искът за заплащане на дължима главница по договор за потребителски кредит “Експрес” № */28.11.2014 г., сключен между въззивника и ответницата, сега въззиваема страна, С. Д. К., ЕГН: *****, с постоянен адрес в гр. Б., ул. ***, представлявана от особен представител адв. М. Б., за частта над уважения размер от 3 530.27 лв. до пълно предявения такъв от 10 000 лева. Обжалва се още частта на атакуваното решение, с която е отхвърлена исковата претенция за присъждане на договорна лихва по посочения договор за горницата над уважения размер (1 443.28 лв.) до пълно предявения такъв от 4 209.99 лева. Предмет на настоящото производство е и напълно отхвърлената като неоснователна и недоказана искова претенция за заплащане на сума в размер

на 2 642.90 лева, представляваща обезщетение за забава по процесния договор от 28.11.2014 г. С решението длъжникът С. Д. К. е осъдена да заплати съответната част от сторените от ищеца съдебно-деловодни разноски.

Във въззивната жалба се сочи, че атакуваното в настоящото производство решение е неправилно, поради допуснато противоречие с материалния закон, като се прави искане същото да бъде отменено в обжалваната част, както и да бъдат присъдени в полза на въззивника направените разноски. В тази връзка се излагат следните аргументи: съдът неправилно приел, че част от процесните задължения били погасени по давност, считано от датата на всяка отделна погасителна вноска, както и че вземането за лихва по процесния договор се погасявало с кратката тригодишна давност. Цитира се съдебна практика, в това число и задължителна такава, която е в смисъл, че уговорката между страните за връщането на предоставената в заем сума да се осъществява чрез отделни погасителни вноски не превръща договора в такъв за периодични платежи, а представлява клауза за изпълнение на задължението на части, поради и което в случая за процесното вземане била приложима общата петгодишна давност. Сочи се, че кредитът бил обявен за предсрочно изискуем с връчването на исковата молба на ответника, от който момент вземането станало дължимо в цялост и от този момент започнал да тече срокът на погасителната давност. По отношение на сумата в размер на 227.05 лева, която с решението била прихваната от размера на присъдената главница, са налице твърдения, че се дължи на основание чл. 5, ал. 1 част II от договора. Възражава се срещу правния извод на съда, че уговорената клауза за обезщетение за забавено изпълнение на задължението по договора била нищожна като противоречаща на чл. 33, ал. 2 ЗПК. Аргументира се защо според дружеството жалбоподател така уговорената неустойка за забава съвместявала основните функции на неустоечната клауза - обезпечителна, обезщетителна и санкционна. С жалбата нови доказателствени искания не се правят.

Препис от въззивната жалба е изпратена на въззиваемата страна С. К., чрез назначения с определение № 905257/29.07.2021 г. особен представител адв. М. Б., като отговор по реда на чл. 263 ГПК не е постъпвал. В проведеното открито съдебно заседание пред настоящата инстанция се явява представител на въззивника, който поддържа изложените във въззивната жалба възражения и аргументи. Особеният представител на въззиваемата страна оспорва

сезиращата този съд жалба, като моли същата да бъде оставена без уважение, а първоинстанционното решение потвърдено като правилно и обосновано.

Окръжен съд - Благоевград, след преценка на така подадената въззивна жалба и на относимите материали в първоинстанционното производство, намира следното от фактическа и правна страна:

Делото пред Районен съд - Благоевград е образувано по повод подадена искова молба на "Банка ДСК" АД, ЕИК: *, в качеството на това дружество на универсален правоприемник на правата и задълженията на "Експресбанк" АД, ЕИК: * (Приложение № 1 към ИМ) по договор за кредит "Експрес" с № */28.11.2014 г., сключен с ответницата С. Д. К., ЕГН: *****. В исковата молба се навеждат следните твърдения: по силата на така сключения договор дружеството кредитор предоставил на длъжника парична сума в общ размер на 10 000 лева, като уговореният срок за погасяване на кредита бил 84 месеца, считано от датата на неговото усвояване. В договора страните се съгласили месечната падежна дата да бъде 16-то число на съответния месец, а задължението по договора следвало да бъде погасено най-късно до 16.12.2021 г. Кредитът бил олихвяван с номинален фиксиран лихвен процент в размер на 9.7 % годишно, приложим при условията на договор за пакет от продукти и услуги "Smart пакет". При прекратяването на последния договор, размерът на лихвения процент се увеличавал с 0.25 %, а при липса на превод на работна заплата с още 0.5 %, но при просрочие на вноската се добавяла и наказателна надбавка в размер на 6 %. Тъй като длъжникът по договора не извършил нито една погасителна вноска, с молбата се претендира заплащане на цялата главница в размер на 10 000 лева, ведно със законна лихва за забава от 15.01.2021 г. до окончателното плащане на задължението; договорна лихва в размер на 4 202.99 лева за периода 28.11.2014 г. - 14.01.2021 г.; обезщетение за забава за периода 28.11.2014 г. - 14.01.2021 г. за сумата от 2 642.90 лева. С първоинстанционното решение е прието, че клаузата на договора, уреждаща договорната лихва не е неправомерна, като при сключването на потребителския договор длъжникът бил информиран за възможността на банката да увеличи лихвения процент, като промяната на размера на преференциалния лихвен процент не била плод на едностранни действия на кредитора по смисъла на чл. 143, т. 10 от ЗЗП, а последица от неспазване от длъжника на условията за ползване на по-благоприятната лихва. От друга

страна, съдът приел, че клаузата на чл. 9 от потребителския договор е уговорена в противоречие с императивната разпоредба на чл. 33, ал. 2 от Закона за потребителския кредит (ЗПК), тъй като размерът на претендираното обезщетение за забава надвишавало размера на законната лихва. Първоинстанционният съдебен състав заключил, че началният момент, от който започва да тече давностният срок за вземания за главница по погасителни вноски по договор за банков кредит е моментът на падежа на всяка отделна вноски, поради което счел, че вземането за главница е погасено по давност за претендираните вноски до падежна дата 16.11.2019 г. включително, а вземането за договорна лихва - за вноските до падежна дата 16.11.2017 г. включително. При тези правни съображения съдът уважил осъдителните претенции както следва: дължима главница в размер на 3 530.27 лева, получена след приспадане на погасената по давност сума и такса за одобрение на кредит в размер на 227.05 лева, платена от длъжника по нищожна клауза, обективизирана в чл. 14 от процесния договор; 1 443.28 лева - договорна лихва, а искът за заплащане на сума в размер на 2 642.90 лева е отхвърлен изцяло.

Подадената въззивна жалба от ищеца, сега въззивник, има за предмет така описаните отхвърлителни диспозитиви на първоинстанционния съдебен акт, като решението в своята уважителна част е влязло в сила. Същата е допустима и редовна, подадена от легитимирано лице с правен интерес да обжалва процесното решение, като отговаря на изискванията на чл. 260 - 261 ГПК, подадена е в срок, придружена е от документ за платена държавна такса за въззивно обжалване. Атакуваното решение е валидно, като не са налице отрицателни процесуални предпоставки, препятстващи приключването на производството с краен съдебен акт, съответно налице са всички положителни такива. Ето защо правният спор, очертан с изложените в жалбата възражения (предвид разпоредбата на чл. 269 ГПК), подлежи на разглеждане по същество.

От фактическа страна във въззивната жалба не са релевирани възражения срещу констатациите на съда, въз основа на които същият е достигнал до съответните правни изводи. Установено е по делото, че страните (ищецът в качеството му на правопреемник на правата и задълженията на "Сосиете Женерал Експресбанк") сключили договор за кредит на 28.11.2014 г., като в тази връзка в хода на първоинстанционното производство е назначена

съдебно-счетоводна експертиза, кредитирана изцяло от решаващия състав и неоспорена от страните, като въз основа на експертното заключение е констатирано, че на датата на сключване на сделката потребителят е получил чрез своя разплащателна сметка заемна сума в размер на 10 000 лева, като в посочения момент банката удържала такса „одобрение на кредит“ в размер на 227 лв. Длъжникът заплатил единствено 123.14 лева, с която сума погасил застраховка в размер на 8.27 лв. и договорна лихва в размер на 114.97 лв., като след 16.01.2015 г. напълно преустановил изпълнение на задълженията си по процесния договор. Ето защо кредиторът се възползвал от правото си да обяви договора за предсрочно изискуем с подаването на настоящата искова молба, връчена на назначения по делото особен представител на 20.08.2021 г. По тези факти, приети и от първоинстанционния съд, не се спори с жалбата.

Основният спорен момент в настоящото производство е свързан с поставения във въззивната жалба въпрос, а именно откога тече давността за вземане, което по съгласие на страните е разсрочено за погасяване на отделни вноски - от датата на падежа за всяка вноска или от настъпване на изискуемостта на целия дълг. В своето решение първоинстанционният съдебен състав, съобразявайки така описаните фактически положения и позовавайки се на относима съдебна практика на върховната инстанция, приел, че погасителната давност по чл. 114 ЗЗД тече от настъпването на падежа на всяка една отделна вноска, подробно индивидуализирана в представения по делото погасителен план към договора за кредит, поради и което уважил исковата претенция за главницата единствено и само по отношение на онези части от нея, за които не е настъпил правнорелевантният срок, погасяващ правото на принудително изпълнение на кредитора. Във въззивната жалба се релевира, че процесното вземане не било периодично такова по смисъла на чл. 111 б. в ЗЗД, доколкото последното не отговаряло на критериите по този въпрос, залегнали в ТР № 3 от 18.05.2012 г. по т.д. № 3 от 2011 г. на ОСГТК на ВКС, като в тази връзка се сочи, че в случая е приложима общата петгодишна давност, считано от възникване на изискуемостта на цялото вземане, в това число и на претендираните лихви. Това възражение на въззивника този състав на съда намира за основателно.

На първо място следва да се посочи, че поставеният в настоящия процес въпрос, пряко относим към разрешаването на правния спор между страните за

характера на вземането и приложимия давностен срок, е предмет на тълкувателно дело № 3 от 2023 г. на ОСГТК на ВКС, а именно: при уговорено погасяване на главното задължение на отделни погасителни вноски с различни падежи, от кога тече съгласно чл. 114 ЗЗД давностният срок за главницата и/или за възнаградителните лихви – от датата на падежа за всяка вноски или от настъпване на изискуемостта на целия дълг, вкл. в хипотеза на предсрочна изискуемост? От друга страна обаче в т. 1 от ТР № 8 от 07.05.2014 г. по т. д. № 8 от 2013 г. на ОСГТК на ВКС е прието, че при образувано тълкувателно дело пред Върховния касационен съд по обуславящ правен въпрос, какъвто е и процесният случай, производството по висящото дело може да се спира само в касационната инстанция на основание чл. 292 ГПК, а не и във въззивната и първата инстанция, поради което този състав на съда дължи произнасяне по съществото на спора, въпреки тълкувателното дело.

Първо следва да бъде отбелязано, че в своето решение първоинстанционният съд ясно е обосновал своя извод за началния момент на давностния погасителен срок на задължението, предмет на договора, с оглед постигнатата между страните уговорка за разсрочване изпълнението му на отделни погасителни вноски, поради което възражението на въззивното дружество, че аргументи по този въпрос в акта на съда липсвали е неоснователно. Но настоящият съдебен състав приема, че по релевираното от въззивника възражение върховната съдебна инстанция вече е имала повод да се произнесе, макар и в мотиви към тълкувателно решение, свързано с приложението на шестмесечния срок, предвиден в разпоредбата на чл. 147, ал. 1 ЗЗД, в хипотеза като настоящата - уговорено погасяване на главното задължение на отделни погасителни вноски с различни падежи (ТР № 5/2019 г. от 21.01.2022 г. по т.д. №5/2019г. на ОСГТК на ВКС). В мотивите към посоченото тълкувателно решение се приема, че при разсрочването на едно парично задължение, което по естеството си е еднократно /плащане на цена, връщане на заем/, респ. при уговорката плащането да се извършва на вноски с различни падежи, не се касае за периодични плащания по смисъла на чл. 111, б. в ЗЗД, като в този случай задължението се погасява на части, в интерес на длъжника и въз основа на изрично дадено съгласие от страна на кредитора, по аргумент от разпоредбата на чл. 66 ЗЗД. Задължението продължава да бъде само едно и крайният срок за погасяването му е падежът на последната

разсрочена вноска или моментът, в който е обявена предсрочната изискуемост. В този смисъл е и преобладаващата практика на ВКС: Решение № 50173 от 13.10.2022 г. по гр.д. № 4674/2021 г. на ВКС, III г.о.; Решение № 38 от 26.03.2019г. по т.д. №1157/2018г. на ВКС, II т.о.; Решение № 65 от 06.07.2018 г. по т.д. № 1556/2017 г. на ТО, Решение № 28 от 05.04.2012 г. по гр. д. № 523/2011 г. на III ГО, Решение № 38/2019 по т. д. № 1157/2018 г. на II ТО на ВКС. Предвид така изложените тълкувателни мотиви, в които се акцентира, че по-благоприятният за длъжника начин на изпълнение, чрез изготвяне на погасителен план, не може да рефлектира върху същността на престацията, която се дължи от ответната страна, тъй като се касае все за едно парично задължение, изразяващо се във връщане на предоставената главница, следва изводът, че срокът по чл. 114 ЗЗД настъпва след последно уговорената между страните падежна дата, когато кредиторът може да претендира цялото си вземане, съответно при по-рано обявена предсрочна изискуемост на вземането по договора. Да се приеме обратното означава всъщност да се признае на длъжника възможността да черпи права от собственото си недобросъвестно поведение, което е недопустим. Съгласно приетия като доказателство договор за банков кредит, ведно с погасителен план към него, падежът на последната погасителна вноска е 16.12.2021 г., а предсрочната изискуемост е обявена на длъжника на основание чл. 11 б. "а" вр. чл. 10, ал. 2 от договора с връчването на исковата молба на представителя на последния (20.08.2021 г.), в която се съдържа изявление на ищеца в този смисъл, поради което претендираната главница се дължи изцяло, тъй като релевантният петгодишен период към датата на образуване на първоинстанционното производство не е изтекъл. Ето защо в този случай не е погасена и възнаградителната лихва, като с оглед датата на възникналата изискуемост е без значение дали давностният срок е петгодишен или тригодишен.

С исковата молба се претендира договорна лихва в размер на 4 202.99 лева за периода 28.11.2014 г. - 14.01.2021 г. Съгласно т. 2 ТР № 3 от 27.03.2019 г. по т. д. № 3 от 2017 г. на ОСГТК на ВКС размерът на вземането при предсрочна изискуемост по договор за кредит следва да се определи в размер само на непогасения остатък от предоставената по договора парична сума (главницата) и законната лихва от датата на настъпване на предсрочната изискуемост до датата на плащането. За периода до настъпване на предсрочна

изискуемост размерът на вземането се определя по действията до този момент погасителен план, съответно според клаузите на договора преди изменението му. Ето защо периодът, за който ищецът претендира изплащане на лихвата по кредита е съобразен с този тълкувателен извод. Съгласно чл. 8 от представения договор кредитът се олихвява с фиксиран годишен лихвен процент от 9.70 %, съответно по 0.0269 % на ден, като в чл. 8.2 - чл. 8.3 от договора за заложи и съответните хипотези, водещи до увеличаване на лихвата (надбавка към лихвения процент), като прекратяване на пакет от услуги и спиране на преводите на работна заплата по банкова сметка на получателя на кредита, които хипотези обаче в процесния случай няма данни да са се осъществили, поради и което размерът на лихвения процент не е променян. Разпоредбите на т. 8 от Част I на договора, уреждащи размера на възнаградителната лихва и предпоставките за нейното увеличение, са в синхрон с изискванията на чл. 11, ал. 1 т. 9 от ЗПК (редакция към ДВ, бр. 35 от 22.04.2014 г.), тъй като съдържат ясна и недвусмислена информация за конкретния лихвен процент по кредита към датата на сключване на договора, който е фиксиран, изрично са посочени и условията за прилагането на надбавка към него (чл. 8.2 от Част I), като промяната на тези условия не е предоставена в прерогативите на банката заемател (чл.4, ал. 2 от част II), а зависи от обективни фактори, ясно изведени в договора. В тази връзка изводите на първоинстанционния съд, че коментираната клауза не е неравнопоставна, както и че самият договор е сключен изцяло в съответствие с изискванията на чл. 10 - 12 ЗПК, са правилни и законосъобразни. Посочен е размерът на ГПР, изразяващ общия размер на дължимата престация на потребителя (чл. 19, ал. 1 ЗПК), същият е в рамките на допустимия лимит (чл. 19 ал.4 ЗПК), като са описани в чл. 7 от Част II и неговите компоненти, изведена е общата сума, която длъжникът дължи към заемотателя (чл. 12), посочено е правото на потребителя за отказ от договора (чл. 9, ал. 2 б. "г"), представен е погасителен план, съдържащ информация за размера, броя, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски.

В чл. 14 от договора от страна на кредитора е начислена и такса за одобрение на кредита в размер на 227.05 лева, като вещото лице в своето заключение е констатирало, че такава такса, по - конкретно в размер на 227 лева (а не 227.05 лева, както е посочено в договора) е приспадната от страна на кредитора при представяне на заемната сума. Първоинстанционният съд

служебно намерил разпоредбата на чл. 14 за нищожна, като възраженията на жалбоподателя по този въпрос са неоснователни. В нормата на чл. 10а, ал. 1 от ЗПК е дадена възможност на кредитора по договор за потребителски кредит да получава такси и комисионни за предоставяне на потребителя на допълнителни услуги във връзка с договора. По правилото на чл. 10а, ал. 4 от ЗПК, видът, размерът и действието, за което ще се събират таксите, следва да бъдат точно и ясно определени в договора, а нормата на чл. 10а, ал. 2 от ЗПК изрично забранява събирането на такси и комисионни за дейности, свързани с усвояване и управление на кредита. Вярно е, че процесният договор индивидуализира размера на приспадната от заемната сума такса, но същата и по мнение на настоящата инстанция попада под императива на цитирания чл. 10, ал. 2 ЗПК, като това е така поради следното:

Сочената такса от страна на въззивника не се претендира за извършена от него допълнителна по смисъла на чл. 10а, ал. 1 ЗПК услуга. Срещу заплащането на тази сума от страна на длъжника кредиторът не предоставя никаква насрещна престация, която да оправдае претендираната цена. Дори да се приеме, че с това възнаграждение се остойностяват административните разходи на кредитора по разглеждане на подаденото от страна на длъжника искане за отпускане на потребителски кредит, това по съществото си е действие, свързано с отпускането на заема, за което поначало заплащане не може да се дължи. Логиката на чл. 10а, ал. 2 ЗПК е, че кредиторът, който предоставя кредита в качеството си на професионален търговец, не изчерпва основното си задължение по договора с отпускането на самата сума, уговорена между страните, като в негова тежест е да проучи платежоспособността на своите потребители, във времеви рамки, очертани от него самия, съответно да съблюдава за своевременното и пълно изпълнение на плащанията от страна на длъжника. Прехвърлянето на тази тежест върху самия потребител посредством уговарянето и заплащането на такива такси е недопустимо и е забранено от действащото потребителско право, което препятства таксуването на длъжника за осъществяване на действия, които имат пряко отношение към основата търговската дейност на кредитора, свързана с отпускане на лихвени заеми. В подкрепа на разбирането, че претендираната сума е свързана именно с усвояването на кредита е и историко- политическото тълкуване на разпоредбата на чл. 10а, ал. 2 ЗПК. Видно е от мотивите към законопроекта за изменение и допълнение на Закона

за потребителския кредит, приет на 09.04.2014 г., обнародван в ДВ бр. 35 от 2014 г., че законодателят е приел коментиранията норма, тъй като е идентифицирал проблем с редица “такси, свързани с отпускане, обслужване и погасяване на кредита (такса за кандидатстване, *такса за одобрение*, такса за усвояване на кредита, такса за оценка на имота, годишна такса за управление на кредита, такса за разплащателна сметка, такса за предсрочно погасяване и др.)” (стр. 5 от мотивите). Ето защо и съдът, в изпълнение на правомощията си да следи служебно както за нищожността на определена клауза в потребителски договори поради нейното противоречие с императивни материални правила на закона, така и поради нейната неравноправност (арг. чл. 7, ал. 3 ГПК), приема че процесната такса е част от дейността на банковата институция по предоставяне на кредита, с която се цели да се покрият административните разходи по предоставяне на услугата, което като краен резултат е недопустимо, поради и което клаузата е нищожна като противоречаща на императива на закона.

От приетата от първоинстанционния съд като компетентно изготвена и неоспорена от страните ССЕ се установява, че банката е предоставила на кредитополучателя уговорения кредит - сумата от 10 000 лв. по негова разплащателна сметка. В деня на усвояване на кредита банката е удържала (при осъществяване на т. нар. директен дебит) от разплащателната сметка на ответника сумата от 227 лв. - такса за „одобрение на кредита”, но както се посочи по-горе, тази сума е била заплатена при начална липса на основание, поради което трябва да се приеме, че действително отпуснатият кредит е в размер на **9 773 лева**, като до този размер трябва да се уважи искът за връщане на заемната сума. Това е и причината настоящият съдебен състав да не може да се ползва от посочената експертиза в частта ѝ, касаеща определения размер на възнаградителна лихва, тъй като вещото лице е изчислило размера ѝ на база претендираната от ищцовото дружество сума от 10 000 лева. В изпълнение на своите правомощия по чл. 162 ГПК, използвайки за целта компютърна програма, съдът приема, че дължимият размер на възнаградителната лихва за периода от 28.11.2014 г. до 14.01.2021 г., при годишна ставка от 9.70 %, възлиза на сумата от 3 680.02 лева. От страна на вещото лице са отбелязани извършени плащания от страна на длъжника по това перо в размер на 114.97 лева - или обща сума, която се дължи по тази искова претенция е в размер на **3 565.05 лева**.

По отношение на лихвата за забава първоинстанционният съдебен състав е приел, че клаузата на чл. 9 от договора за потребителски кредит е в противоречие с императивната разпоредба на чл. 33, ал. 2 от Закона за потребителския кредит. Съгласно последната норма, когато потребителят забави дължимите от него плащания по кредита, обезщетението за забава не може да надвишава законната лихва, а в случая предвидената лихва, в размер на 15.7 %, нарушавала това правило. На тази база съдът приложил чл. 143, ал. 2 т. 5 от ЗЗП, приемайки неравноправния характер на тази клауза, поради което искът за заплащане на сума в размер на 2 642,90 лв., представляваща обезщетение за забава, за периода от 28.11.2014 г. до 14.01.2021 г., е отхвърлен изцяло като неоснователен. Както е прието и в Решение № 101 от 05.04.2017 г. по т. д. № 53684/2015 г. на Върховен касационен съд, 4-то гр. отделение, забавеното плащане е неизпълнение на договора и по силата на чл. 79, ал. 1 от ЗЗД кредитополучателят дължи обезщетение за това и доколкото се касае до парично задължение, то по силата на чл. 81, ал. 2 от ЗЗД изпълнението му е винаги възможно и затова обезщетението е за забавено изпълнение. Забавата може да съществува както преди, така и след обявяването на кредита за предсрочно изискуем, поради което обезщетението за нея се дължи за цялото време на неизпълнението, а в процесния случай такова обезщетение се претендира за периода 28.11.2014 г. до 14.01.2021 г. С оглед изложените твърдения в исковата молба, ищцовото дружество осланя тази искова претенция на договорната клауза, предвиждаща добавяне на надбавка за забава в размер на 6 (шест) процентни пункта върху уговорения лихвен процент - чл. 9.1. Последната разпоредба следва да се тълкува заедно с чл. 10, ал. 1 от част втора на договора, предвиждащ отделно начисляване от анюитетните вноски по погасителния план на наказателната лихва в посочения в част първа размер, поради което изводът на първоинстанционния съд, че тази разпоредба от потребителския договор противоречи на чл. 33, ал. 2 ЗПК, е правилен. По отношение на искането на въззивника за приложението на чл. 26, ал. 4 ЗЗД трябва да се посочи, че същото е неоснователно, поради следното:

Предметът на производството се определя от ищеца, който е основал претенцията си на уговорената между страните наказателна надбавка, която в случая определя размера на дължимото обезщетение за забава, като съдът не може да промени условията между страните, още повече, че разпоредбата на

чл. 86, ал. 1 ЗЗД е с диспозитивен, а не с императивен характер. Освен това, в мотивите на Решение C-421/14 от 26.01.2017г. по дело Banco Primus SA срещу Jesus Gutierrez Garcia /т.71/ състав на СЕС е приел, че видно от текста на член 6, параграф 1 от Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 05.04.1993г., националните съдилища са длъжни само да не прилагат неравноправните договорни клаузи, така че те да нямат задължителна сила за потребителя, но не са овластени да изменят съдържанието им. Договорът трябва по принцип да продължи да действа без друго изменение освен произтичащото от премахването на неравноправните клаузи, доколкото съгласно нормите на вътрешното право съществува правна възможност така да се запази договорът. В Решение C-618/10 от 14.06.2012 г. по дело Banco Espanol de Credito срещу Joaquin Calderon Camino, СЕС постановява, че не се допуска правна уредба на държава-членка, която дава възможност на националния съд, когато констатира нищожността на неравноправна клауза в договор между продавач или доставчик и потребител, да допълни договора, като измени съдържанието на тази клауза.

Предвид гореизложените съображения, първоинстанционното решение следва да бъде потвърдено в частта му относно претендираното обезщетение. Решението следва да се отмени за сумата от 6 242.73 лева - разликата между признатите от първоинстанционния съд 3 530.27 лева до действително дължимата сума от 9 773 лева, като вместо това се постанови друго, с което въпросната сума бъде присъдена в полза на акционерното дружество, ведно със съответните последици относно ново изчисление на разноските за исковото производство според правилата на чл. 78 ГПК. По същия начин следва да се процедира и по иска за заплащане на възнаградителна лихва по договора, като в полза на въззивника бъде отсъдена допълнителна сума в размер на 2 121.77 лева, представляваща разликата между присъдените от първата инстанция 1 443.28 лева и действително дължимите 3 565.05 лева.

С оглед на този изход на спора, решението следва да бъде отменено и в частта за разноските, като съобразно уважителната част на всяка една от исковите претенции въззивното дружество има право на съдебно-деловодни разноски в общ размер на 2 479.78 лева (1 466 лева за първата инстанция и 975.39 лева за втората такава). В тази сума се включва и възнаграждение за юрисконсулт, като претендираният размер от 450 лева за всяка инстанция съдът намира, че

не е съобразен с разпоредбите на чл. 78, ал. 8 ГПК вр. чл. 37 ЗПП и чл. 25, ал. 1 на Наредбата за заплащане на правната помощ (нито един от исквете не е с цена над 10 000 лева, за да се приложи ал. 2 на чл. 25 от НЗПП), като определя възнаграждение в размер на 300 лева, съобразявайки фактическата и правна сложност на делото. В полза на особения представител следва да бъде заплатено възнаграждение и за настоящата инстанция.

Така мотивиран и на основание чл. 271, ал. 1 ГПК, Окръжен съд - Благоевград, Първи въззивен граждански състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 900107/15.05.2023 г. по гр. д. № 87/2021 г. на Районен съд - Благоевград в частта му, с която е отхвърлен предявеният от “Банка ДСК” АД, ЕИК: * иск с правно основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД вр. чл. 430 ТЗ срещу С. Д. К., ЕГН: ***** за заплащане на главница по договор за потребителски кредит с № */28.11.2014 г., *касаещ разликата над уважения* с *решението размер от 3 530.27 лева до действително дължимата сума от 9 773 лева*, **КАТО ВМЕСТО ТОВА:**

ОСЪЖДА на основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД вр. чл. 430 ТЗ С. Д. К., ЕГН: *****, с постоянен адрес в град Б., ул. **, да **ЗАПЛАТИ** на “Банка ДСК” АД, със седалище и адрес на управление в град С., ул. “М.” № *, ЕИК: * **допълнително сума в размер на 6 242.73 лева (шест хиляди двеста четиридесет и два лева и седемдесет и три стотинки)** - представляваща разликата между присъдените от първата инстанция 3 530.27 лева (три хиляди петстотин и тридесет лева и двадесет и седем стотинки) и действително дължимите 9 773 лева (девет хиляди седемстотин седемдесет и три лева), която обща сума представлява дължима главница по сключен между страните договор за потребителски кредит № */28.11.2014 г., *ведно със законната лихва върху тази сума от датата на подаване на исквата молба - 15.01.2021 г., до окончателното ѝ изплащане.*

ОТМЕНЯ Решение № 900107/15.05.2023 г. по гр. д. № 87/2021 г. на Районен съд - Благоевград в частта му, с която е отхвърлен предявеният от “Банка ДСК” АД, ЕИК: * иск с правно основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД срещу С. Д. К., ЕГН: ***** за заплащане на възнаградителна лихва по договор за потребителски кредит с № */28.11.2014 г., *досежно разликата над уважения*

с решението размер от 1 443.28 лева до действително дължимата сума от 3 565.05 лева, както и в частта за разноските му, **КАТО ВМЕСТО ТОВА:**

ОСЪЖДА на основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД С. Д. К., ЕГН: *****, с постоянен адрес в град Благоевград, ул. ***, да **ЗАПЛАТИ** на “Банка ДСК” АД, със седалище и адрес на управление в град С., ул. “М.” № *, ЕИК: * допълнително сума в размер на **2 121.77 лева (две хиляди сто двадесет и един лева и седемдесет и седем стотинки)**, представляваща разликата между присъдените от първата инстанция 1 443.28 (хиляда четиристотин четиридесет и три лева и двадесет и осем стотинки) лева и действително дължимите 3 565,05 лева (три хиляди петстотин шестдесет и пет лева и пет стотинки), която обща сума представлява възнаградителна лихва по договор за потребителски кредит № */28.11.2014 г., дължима за периода 28.11.2014 г. - 14.01.2021 г.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 ГПК С. Д. К., ЕГН: *****, с постоянен адрес в град Б., ул. ***, да **ЗАПЛАТИ** на “Банка ДСК” АД, със седалище и адрес на управление в град С., ул. “М.” № *, ЕИК: * сума в размер на **2 441,39 лева (две хиляди четиристотин четиридесет и един лева и тридесет и девет стотинки)** - съдебно-деловодни разноски за двете съдебни инстанции.

ПОТВЪРЖДАВА решението в останалите обжалвани части какво следва: в частта, с която е отхвърлен искът за дължимост на главница над сумата от 9 773 лева до пълно предявения размер от 10 000 лева; с която е отхвърлен искът за дължимост на възнаградителна лихва над сумата от 3 565.05 лева до пълно предявения размер от 4 202.99 лева, както и е отхвърлен изцяло искът за заплащане на обезщетение за забава. Решението в останалата му част е влязло в сила.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване при условията на чл. 280, ал. 1 и ал. 2 ГПК в едномесечен срок от връчването му на страните пред Върховен касационен съд.

ДА СЕ ИЗПЛАТИ на адвокат М. В. Б., в качеството ѝ на назначен по реда на чл. 47, ал. 6 ГПК особен представител на С. К., възнаграждение за осъществяването от нея процесуално представителство пред настоящата инстанция в размер на **1 035.37 лева**, която сума е внесена от въззивника по сметка на БОС.

Препис от решението да се връчи на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____